

Jeugdvoetbalbeleidsplan DoCoS 2024

Voetballen leer je door te voetballen!

Inhoudsopgave

Pagina 3	Inleiding
Pagina 5	Hoofdstuk 1 Missie, kernwaarden en visie
Pagina 7	Hoofdstuk 2 Visie op voetballen
Pagina 8	Hoofdstuk 3 Coachen, wat is dat?
Pagina 12	Hoofdstuk 4 Competenties van de trainer
Pagina 17	Hoofdstuk 5 Opleidingslijn in de jeugdopleiding DoCoS
Pagina 20	Hoofdstuk 6 Bepalen wijze van spelen
Pagina 21	Hoofdstuk 7 Oefenstof op basis van de gekozen visie op leren
Pagina 23	Hoofdstuk 8 Teamindeling
Pagina 25	Hoofdstuk 9 Criteria voor scouten
Pagina 29	Hoofdstuk 10 Aanvullende zaken en regels

Inleiding

Voor DoCoS staat voorop dat haar jeugdleden met veel plezier en met respect voor elkaar en de ander de voetbalsport moeten kunnen beoefenen, zowel op prestatief als op recreatief niveau.

DoCoS heeft de ambitie om de hoogst mogelijke prestatie te leveren en klassering te behalen voor de selectieteams (minimaal hoofdklasse), maar ook voor recreatieve teams door middel van:

- Het bevorderen van de ontwikkeling van de individuele voetballer;
- Het verhogen van de kwaliteit van organisatie, wedstrijden, trainingen en begeleiding;
- Het bevorderen en stimuleren van opleidingen voor trainers;
- Het volgen en onder meer beoordelen van spelers door middel van interne scouting;
- Het streven naar een plaatsing van de speler/speelster op zijn niveau om daarmee ontwikkeling te optimaliseren.

Ieder spelend jeugdlid kan bij DoCoS op zijn niveau voetballen. Het plezier staat daarbij voorop, maar tegelijkertijd wil DoCoS dat jeugdspelers zich kunnen ontwikkelen. DoCoS voelt ook de verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van een speler. Dit geldt niet alleen voor het voetballen, maar ook voor aspecten als normen en waarden, respect voor elkaar en de ander, en het omgaan met gestelde regels. Voorts zijn zaken als teamgeest en clubbinding een belangrijke factor. DoCoS gaat ervan uit dat waarden en normen en respect een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling van jeugdspelers. Daarom is er aandacht besteed aan het opzetten van een wijze waarop gedrag wordt beïnvloed in de jeugdafdeling.

DoCoS streeft naar een goede doorstroming in de eigen jeugdafdeling en van de eigen jeugd naar de senioren. Doorstroming van de jeugd naar de senioren geschiedt bijvoorbeeld door het opzetten van een JO23, spelers van de JO18 en JO19 mee te laten doen bij trainingen en wedstrijden van de zaterdagse seniorenselectie. Doorstroming binnen de eigen jeugd geschiedt onder meer door alle jeugdteams de mogelijkheid te bieden 2 maal in de week te trainen.

Binnen een jeugdopleiding zijn er doorgaans meer recreatieve teams dan selectieteams. Er zijn vanzelfsprekend spelers die hun gehele jeugdopleiding in een breedteteam spelen. Elke speler speelt en ontwikkelt zich op zijn eigen niveau. Het is echter wel belangrijk dat een speler die speelt in een recreatief team de kans te bieden om, ingeval van de juiste ontwikkeling, door te stromen naar een selectieteam.

Het is van essentieel belang dat trainers zich realiseren dat bij het opleiden niet het team of de ranglijst voorop staan. Uitgangspunt is dat de individuele speler zich ontwikkelt. Wanneer er afspraken worden gemaakt over speelwijze en dergelijke, dan is dit slechts een middel om enerzijds beter te voetballen als team en anderzijds om de spelers als individu zich goed te laten ontwikkelen. Daarom is gekozen voor een manier van werken waarbij vaste vertrekpunten richting geven aan het opzetten en invullen van de jeugdafdeling. Een gevolg van een goede ontwikkeling is uiteindelijk spelplezier en resultaat boeken als team én als individu op het veld.

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering en handhaving van het jeugdvoetbelsplan ligt bij de Voetbalcommissie en Hoofd Jeugdopleiding (HJO). De organisatorische en faciliterende kant ligt bij de Jeugdcommissie. Zij kunnen echter niet zonder de medewerking van trainers binnen DoCoS. Voor hen is namelijk een belangrijke rol weggelegd om tot een goede uitvoering van het jeugdvoetbalbeleid binnen DoCoS te komen. Zij zijn immers degenen die de spelers begeleiden tijdens trainingen en wedstrijden. Van trainers wordt verwacht dat zij zich committeren aan het jeugdvoetbalbeleidsplan en de normen en waarden bij DoCoS. Ook is medewerking en inzet van ouders/verzorgers en de jeugdspelers vereist om het jeugdvoetbal binnen DoCoS verder te verbeteren. Uiteindelijk moeten wij het samen doen. Immers; **Samen zijn wij DoCoS!**

Dit Jeugdvoetbalbeleidsplan heeft een horizon van enkele jaren en wordt jaarlijks getoetst en eventueel bijgesteld waar nodig. Het jeugdvoetbalbeleidsplan is dan ook niet in beton gegoten. Het beleidsplan is een dynamisch document, dat gewijzigd of aangevuld kan worden wanneer bijvoorbeeld ontwikkelingen binnen DoCoS of het jeugdvoetbal dat noodzakelijk maken. In gevallen of situaties waarin dit beleidsplan niet voorziet, beslist de Voetbalcommissie in samenspraak met de HJO en het Jeugdbestuur.

Waar in dit jeugdvoetbalbeleidsplan wordt gesproken over speler of spelers wordt ook bedoeld; speelster of speelsters. Dit betekent dat voor "hij" en "hem" ook "zij" en "haar" gelezen kan worden.

Hoofdstuk 1 Missie, kernwaarden en visie

Missie

Missie is wat voor ogen staat als beeld voor de toekomst. Aan het eind van de volgende beleidsperiode is de DoCoS jeugdopleiding duidelijk herkenbaar in organisatie voor alle leden, is de wijze van communiceren met elkaar duidelijk (formele vergaderingen, procedures en werkprocessen), is het voetbalinhoudelijk en bestuurlijk/organisatorisch niveau verbeterd met behoud van de familiale sfeer en gezelligheid die DoCoS herkenbaar maken.

Hier wordt aandacht gegeven aan het organiseren van de jeugdafdeling. Dat wordt gedaan door het opstellen van een organogram waarin duidelijk is hoe de jeugdafdeling is georganiseerd en hoe de formele communicatie verloopt.

Dit betekent ook dat er een vergadercyclus wordt opgesteld voor overleggen tussen bijvoorbeeld trainers en de HJO. Daarnaast worden voor bepaalde activiteiten stappenplannen (procedures) opgesteld die richting geven aan het realiseren van die activiteiten (bijvoorbeeld ten aanzien van de teamindeling). Een werkproces dat daarbij hoort is dat er criteria worden opgesteld en gebruikt bij bijvoorbeeld de teamindeling en dat dit proces wordt opgestart in januari, waarbij eind mei de conceptindelingen gereed zijn. Een werkproces is ook dat op basis van profiel voor trainers gekeken wordt wie bij welk team als trainer wordt aangesteld.

Er wordt ook een opzet gemaakt waarin wordt aangegeven welke kwaliteit van voetbalactiviteiten gewenst is. Te denken valt aan:

- Werken aan een visie op gedragsbeïnvloeding die past bij de kernwaarden van DoCoS.
- Werken vanuit een visie op voetballen en leren voetballen.
- Werken vanuit een visie op coachen.
- Er is aandacht voor de randvoorwaarden die hiervoor nodig zijn.

Kernwaarden

Kernwaarden zijn richtinggevend aan hoe de missie gerealiseerd wordt. Voor DoCoS gelden de volgende kernwaarden:

1. **Sociaal betrokken;** fijne sfeer, erbij willen en kunnen horen, we hebben oog voor elkaar, we waarderen en respecteren elkaar, inzetten voor de vereniging, plezier.
2. **Samenspel;** bijdragen aan het team, samen werken, we helpen elkaar tijdens, voor en na de wedstrijd en training, communiceren.
3. **Sportief vooruit;** willen ontwikkelen, beter willen worden (ieder op zijn eigen niveau), het beste uit jezelf halen.

Deze kernwaarden zijn niet alleen voor het jeugdvoetbal bedoeld, maar gelden DoCoS-breed. Met de kernwaarden wordt ook geïndiceerd welke gedrag passend is of hoort bij DoCoS. De kernwaarden worden in de praktijk gebruikt en uitgedragen. Trainers worden geschoold om hiermee om te gaan.

Visie

Visie is de wijze waarop missie en kernwaarden gerealiseerd wordt. Hier is een keuze op diverse zaken die bijdragen aan de manier waarop DoCoS met voetballen wil omgegaan. De visie heeft betrekking op de leefomgeving, de voetbalomgeving, doorstroming in de jeugd, didactiek en leren.

Visie op leefomgeving

Om een veilige en uitdagende omgeving te creëren wordt ingezet op ontwikkelen van cultuur, klimaat en gedrag in de jeugd bij aanwezigheid tijdens voetbalactiviteiten. Kader (trainers, begeleiders) wordt geschoold op het gebied van cultuur, klimaat en gedrag. Daarnaast is het van belang een uitgekende organisatie te creëren waarbinnen optimaal met elkaar gecommuniceerd wordt. Praten met elkaar is belangrijk om duidelijk te maken wat DoCoS voor ogen staat en wat DoCoS (nog) moet ontwikkelen om voor elkaar te krijgen.

Visie op voetbalomgeving

Het kader wordt geschoold in de visie op voetballen en leren voetballen, zodat deze visie in alle voetbalactiviteiten wordt uitgedragen. Het gaat hierbij niet alleen over coachen tijdens wedstrijden en trainingen, maar ook over scouten intern en het beoordelen van spelers en kader. Daarmee wordt structuur gebracht in (planmatig werken in) de voetbalactiviteiten die bij de verschillende ontwikkelingsfasen passen van de spelers. Daarop aansluitend wordt kader geschoold in de competenties van de trainer: coachen tijdens wedstrijden, coachen tijdens trainingen, creëren van een optimaal klimaat bij de teams.

Visie op doorstromen

Door het opzetten van een opleidingslijn wordt de doorstroom in de jeugd op een hoger niveau gebracht. Er komt een doorgaande lijn voor de eerste teams in de verschillende leeftijdsgroepen. De voetbalinhoudelijke vertaling wordt van daaruit naar de overige teams per leeftijdsgroep gebracht. Op voetbalinhoudelijk gebied wordt gewerkt aan ledeninstroom bij de jongere jeugd en ledenbehoud bij de oudere jeugd waardoor er meer voetballers in de jeugd en in de senioren gaan komen en er een breder voetbalaanbod tot stand komt (voetballen op meerdere niveaus die op elkaar aansluiten waardoor er voor meer spelers een plek op hun eigen niveau komt). Spelers krijgen op die manier een ander verwachtingspatroon als ze naar de senioren overgaan.

Visie op didactiek en leren

Didactiek is onderdeel van de pedagogiek en behandelt de regels en de kunst van het onderwijzen. Het geeft handvatten voor het motiveren van leerlingen en het goed opbouwen van trainingen of lessen. De keuzes die hier gemaakt worden, betreffen leidinggeven door de trainer aan staf en spelers. De trainer hanteert daarbij een aantal regels die zorgdragen voor een omgeving waarin optimaal met voetballen kan worden omgegaan. Dus ook een beetje opvoeden, zodat er duidelijkheid ontstaat voor iedereen. Het ontwikkelen van een coachfilosofie is daarbij een hulpmiddel dat niet kan ontbreken.

Hoofdstuk 2 Visie op voetballen

Leren voetballen doe je door te voetballen. Dat betekent dat in alle voetbalsituaties er gespeeld wordt om te proberen te winnen, dat er gescoord kan worden, dat er 2 teams zijn met tegengestelde bedoelingen en dat de structuur van het spel herkenbaar is.

Om voetbal te kunnen spelen, leren en coachen is het van belang dat voor ieder duidelijk is wat voetballen is. Daarmee wordt bedoeld dat ieder eenzelfde idee heeft over wat voetballen is en hoe voetballen geleerd kan worden. Voetballen is een spel dat gespeeld wordt, omdat kinderen dat leuk vinden.

Voetballen, wat is dat?

In het spel zit opgesloten dat voetbal uitdaagt, omdat er een intentie is die onomstotelijk altijd aanwezig is, namelijk het proberen te winnen van het spel. Daarbij is het spelen van het spel gereguleerd door de (FIFA) spelregels, zodat voor ieder duidelijk is op welke manier winnen gerealiseerd kan worden. Winnen doe je als je minstens 1 doelpunt meer scoort dan de tegenpartij.

Er zijn altijd 2 teams die tegengestelde bedoelingen hebben en die kunnen scoren. Het spel wordt gereguleerd door de spelregels. Het spel wordt gekenmerkt door een vaste structuur: aanvallen (opbouwen en scoren), omschakelen is snel van aanvallen naar verdedigen (van opbouwen naar storen), verdedigen (verstoren van opbouwen en scoren voorkomen), omschakelen is snel van verdedigen naar aanvallen (van storen naar opbouwen). Om dit te kunnen realiseren hanteren spelers voetbalhandeling. Deze zijn er in 2 vormen, namelijk zichtbare en onzichtbare voetbalhandelingen.

- Zichtbare voetbalhandelingen zijn handelingen met en zonder bal.
- Onzichtbare voetbalhandelingen zijn inzicht (het vermogen keuzes te maken in het spel) en communicatie (afstemmen op elkaar: verbaal en non-verbaal). Deze laatste 2 worden gemaakt op basis van denkhandelingen die onzichtbaar zijn. Dat betekent dat je alleen achter keuzes van spelers kunt komen door te vragen wat de aanleiding was om de keuzes te maken.

Het spel is onvoorspelbaar en de spelers zijn de **eigenaren** van de keuzes die ze maken om de intentie van het spel te realiseren. Daarmee is de rol van de trainer duidelijk: die is, op welke manier dan ook, niet meer dan een **helper/begeleider** van de spelers bij het leren maken van zinvolle keuzes in het spel.

Leren voetballen, hoe gaat dat?

Leren voetballen vindt plaats door te voetballen. Dit betekent dat bij het (steeds beter) leren voetballen altijd de kenmerken van voetballen aanwezig moeten zijn.

Leren voetballen, wordt gedaan door;

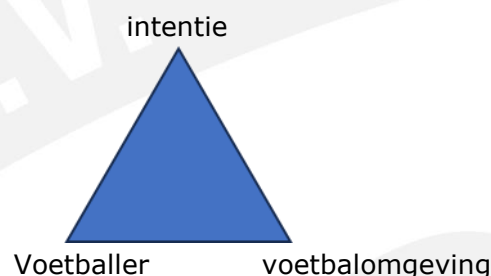
- 11 tegen 11 spelen met de FIFA-regels;
- Vereenvoudigen van voetballen in bijvoorbeeld het aantal spelers, het aanpassen van de ruimte waarin gespeeld wordt en spelregels die gehanteerd worden.

Het vereenvoudigen van het voetballen is van belang voor de verschillende leeftijdsgroepen. Iedere ontwikkelingsfase heeft eigen kenmerken waarop het spelen van voetbal afgestemd moet worden. Door daar zorgvuldig mee om te gaan, ontstaat een ontwikkelproces van jong naar oud: het jeugdvoetballeerproces. Trainers moeten zich niet alleen bewust zijn van dat ontwikkelproces, maar ook daarvan kennis hebben, zodat zij passende voetbalactiviteiten (kunnen) organiseren voor hun leeftijdsgroep.

Hoofdstuk 3 Coachen, wat is dat?

Observeren

Alles dat gaat over coachen begint met het (kunnen) observeren van voetballen. Daarvoor is het nodig de voetballer in de voetbalomgeving met de intentie te begrijpen en te beheersen. De structuur van voetbal met de daarbij behorende intenties geven richting aan observeren.

Observeren is objectief en zonder oordeel kijken naar wat er in voetballen gebeurt. In voetballen gaat het om de ontwikkeling van de individuele speler. Een speler kan echter niet zonder team. In een goed georganiseerd team kan een speler zich zo goed mogelijk ontwikkelen. Daarom vindt observeren plaats volgens de structuur team, linies, posities.

Om het team en de linies in beeld te brengen, is het nodig structuur te brengen in observeren. Dat kan via de algemene uitgangspunten bij opbouwen en het opbouwen verstoren. De algemene uitgangspunten bij opbouwen door team en linies kennen een volgorde:

Ruimte groot maken en houden. Dit is een voorwaarde om diep kijken en diep spelen mogelijk te maken. Als dit niet lukt dan gaat het om de bal behouden in het team. Lukt het niet om aan de kant waar de bal is, de bal naar voren te spelen dan gaat het om bal verplaatsen. Om dit goed te kunnen doen, is het nodig dat er een optimale veldbezetting is, zodat het team in staat is de bal op een logische manier te kunnen behouden.

De algemene uitgangspunten bij opbouwen verstoren door een team en linies kennen een volgorde:

Ruimte klein maken en houden. Dit is een voorwaarde om druk op de bal of bal bezittende speler te krijgen. Als dit gebeurt dan is het nodig dat anderen rondom de bal kort dekken zodat overspelen wordt bemoeilijkt. Daarbij is het van belang dat er rug- en ruimte dekken is door de spelers die verder weg zijn van de bal. Verder is het van belang de opbouw zodanig te verstoren dat spelers zo lang mogelijk nuttig blijven voor hun team.

Uiteindelijk gaat het bij het realiseren van al deze uitgangspunten door team en linie op de bijdrage van de individuele speler. Hiervoor is het nodig dat observeren op basis van positioneren in de positie, moment van handelen, richting van handelen en snelheid van handelen plaatsvindt. Dit vraagt vaardigheid in observeren van de trainer.

Op basis van observeren is de trainer in staat om een beeld te vormen over zaken die vaak plaatsvinden of juist niet plaatsvinden.

Analyseren

Analyseren gaat over het vinden van ontwikkelpunten voor team, linies en posities in de verschillende fasen van de wedstrijd.

De trainer krijgt vanuit het observeren een beeld over wat lukt en wat niet lukt in de verschillende fasen van de wedstrijd (opbouwen op eigen helft, opbouwen op helft tegenpartij, scoren, storen op helft tegenpartij, storen op eigen helft, scoren voorkomen).

Vanuit observeren kan de trainer een analyse maken over de onderwerpen waaraan gewerkt kan worden. Bij de pupillen zijn dat algemene zaken. Bij de junioren zijn dat zaken die voortkomen uit de wijze van spelen. Als de trainer alle zaken op een rij zet, gaat het erom welke prioriteiten de trainer gaat stellen, zodat die eerst behandeld gaan worden.

Daarnaast is er ook nog het jeugdvoetballeerproces waarin staat aangegeven welke ontwikkelpunten bij welke leeftijdsfase aan de orde komen.

Bedoelingen omschrijven (structuur van voetballen)

Als de trainer alle zaken op een rij zet, gaat het erom welke prioriteiten de trainer gaat stellen, zodat die eerst behandeld gaan worden. Daarnaast is er ook nog het jeugdvoetballeerproces waarbij ontwikkelpunten die behoren bij de verschillende leeftijdsfasen aan de orde komen. Er zijn dus 2 lijnen die bewandeld moeten worden om tot de keuze te (kunnen) komen van prioriteiten. Het werken aan het ontwikkelen van bedoelingen geschiedt op basis van visie, kernwaarden, zoals omschreven in de hoofdstukken 1 en 2 van dit jeugdvoetbalbeleidsplan.

Bedoelingen uitwerken voor training, wedstrijd, leiden

Zodra er een volgorde is bepaald voor de onderwerpen waaraan aandacht besteed gaat worden, kan de trainer een uitwerking maken voor de wedstrijden door middel van een wedstrijdbespreking.

In de wedstrijdvoorbereiding komen standaard een aantal zaken aan de orde.

Voor pupillen (tot en met O12):

- Inhoud van de wedstrijdbespreking die leeftijd typisch is;
- Inhoud van de wedstrijdbespreking die te maken heeft met zaken die voor het team specifiek van belang zijn;
- De opstelling en het wisselschema waarbij iedereen evenveel speeltijd krijgt;
- Een tekening van de situatie waar de bespreking over gaat;

- Maximaal 3 coachopmerkingen die te maken hebben met de intentie, de groep, het individu;
- Feedback, evalueren en reflecteren: hier kan vooraf al worden aangegeven op welke aspecten de aandacht gericht kan zijn.

Junioren (vanaf O13):

- Inhoud van de wedstrijdbespreking die leeftijd typisch is;
- Inhoud van de wedstrijdbespreking die te maken hebben met zaken die voor het team specifiek van belang zijn;
- Inhoud van de wedstrijdbespreking die gerelateerd is aan de wijze van spelen bij DoCoS;
- De opstelling en de wissels en (eventueel) de wijze waarop met wisselen wordt omgegaan);
- De betekenis van de wedstrijd in relatie tot de stand in de competitie;
- Een tekening van de situatie (of 2 tekeningen bijvoorbeeld één over opbouwen en één over storen);
- Maximaal 3 coachopmerkingen die te maken hebben met de intentie, de groep, het individu;
- Spelhervattingen, zoals hoekschoppen, vrije trappen en strafschoppen;
- Feedback, evalueren en reflecteren: hier kan vooraf al worden aangegeven op welke aspecten de aandacht gericht kan zijn.

In de trainingsvoorbereiding komen standaard een aantal zaken aan de orde:

Pupillen (tot en met O12):

- Inhoud van de training die leeftijd typisch is;
- Inhoud van de training die te maken heeft met zaken die voor het team specifiek van belang zijn;
- De bedoeling van de training;
- Wat de training gaat opleveren;
- De benodigde materialen;
- Maximaal 3 coachopmerkingen; voor het team, de linies en voor de posities
- De indeling van de training in 4 delen; de warming up, voetbalsituatie 1, voetbalsituatie 2 en het eindspel;
- Hoe de training te organiseren (op gang brengen van de training); organiseren van materialen, organiseren van spelers (met name de rol van de tegenpartij op orde), keuze van de ruimte, toepassen van regels en regelingen, controleren of aan de bedoeling gewerkt kan worden;
- Hoe de training op gang te houden; coachen met behulp van de coachopmerkingen, situatief coachen als dat voor veel spelers zinvol is, begeleidend coachen als dat voor speler individueel is;
- Hoe en waarom de situatie makkelijker te maken als het na coachen nog niet lukt en hoe de situatie moeilijker te maken als het de spelers goed lukt;
- Feedback, evalueren en reflecteren: hier kan vooraf al worden aangegeven op welke aspecten de aandacht gericht kan zijn.

Junioren (vanaf O13):

- Inhoud van de training die leeftijd typisch is;
- Inhoud van de training die te maken heeft met zaken die voor het team specifiek van belang zijn;
- Inhoud van de training die te maken heeft met de wijze van spelen;
- De bedoeling van de training;
- Wat de training gaat opleveren;
- De benodigde materialen;
- Maximaal 3 coachopmerkingen; voor het team, de linies en voor de posities;
- De indeling van de training in 4 delen; de warming up, voetbalsituatie 1, voetbalsituatie 2 en het eindspel;
- Hoe de training te organiseren (op gang brengen van de training); organiseren van materialen, organiseren van spelers (met name de rol van de tegenpartij op orde), keuze van de ruimte, toepassen van regels en regelingen, controleren of aan de bedoeling gewerkt kan worden;
- Hoe de training op gang te houden; coachen met behulp van de coachopmerkingen, situatief coachen als dat voor veel spelers zinvol is, begeleidend coachen als dat voor speler individueel is;
- Hoe en waarom de situatie makkelijker te maken als het na coachen nog niet lukt en hoe de situatie moeilijker te maken als het de spelers goed lukt;
- Feedback, evalueren en reflecteren: hier kan vooraf al worden aangegeven op welke aspecten de aandacht gericht kan zijn.

Realiseren bedoelingen tijdens wedstrijd, training

Alles dat uit observeren en analyseren naar voren is gekomen, geeft de trainer een beeld van waaraan hij met zijn team wil werken. Wat vooraf is bedacht en is uitgewerkt, geeft een concreet beeld aan waaraan gewerkt gaat worden en wat dat gaat opleveren. Er is een verband tussen wat er geobserveerd en geanalyseerd is en wat is uitgewerkt in de wedstrijdbespreking en de trainingsvoorbereiding. Daarin zitten overeenkomsten die een verbinding leggen naar wat de wedstrijd gaat opleveren. Datzelfde geldt voor de training.

Feedback, evalueren, reflecteren

Voor feedback kan de trainer vooraf aangeven waarop hij feedback wil krijgen. Dit geeft richting aan het gestructureerd kijken naar punten die voor de trainer van belang zijn. Daarnaast kan de trainer aangeven waarover hij wil evalueren voor wat betreft de dingen die hij heeft gedaan. Tot slot kan de trainer aangeven waarop hij terug wil kijken voor wat betreft zijn eigen handelen.

Hoofdstuk 4 Competenties van de trainer

Elke trainer heeft een aantal zaken waaraan hij aandacht moet besteden. Dat zijn leiding geven, coachen tijdens wedstrijden en coachen tijdens trainingen.

Leidinggeven aan staf en team

Om leiding te geven aan staf en spelers dient de trainer te zorgen dat duidelijk is waarop gestuurd wordt in het gedrag dat gewenst is. Daarvoor heeft de trainer een paar middelen.

- Coachfilosofie. De trainer kiest 3 thema's die hij belangrijk vindt in de groep en waarop hij stuurt. Aan elk thema kan gewenst gedrag worden gekoppeld. Daarmee wordt ook duidelijk welk gedrag niet gewenst/passend is.
- Opvoedingsstrategieën. Deze helpen om gewenst gedrag op te roepen en te stimuleren. Dit kan door het organiseren van de omgeving en situatie, (stapsgewijs) structureren van gedrag dat passend/gewenst is, complimenteren bij het vertonen van gewenst gedrag, corrigeren van gedrag dat niet wenselijk is (maximaal 3x is de limiet) en isoleren als corrigeren niet werkt. Isoleren is het even apart zetten van een speler die niet reageert op corrigeren.

Orde hebben in een groep is een belangrijke voorwaarde om goed met voetballen aan de slag te kunnen. Dit creëer je door de vier inzichten van het trainerschap in te zetten, de 4'C's hierbij te gebruiken en bewust te zijn van de (ongewenste)gedragingen.

De vier inzichten van trainerschap zijn:

1. **Structureren:** De trainer maakt afspraken en biedt duidelijkheid en structuur zodat iedereen weet wat er van hem wordt verwacht. Ook leeft de trainer de regels consequent na.
2. **Stimuleren:** De trainer enthousiasmeert, stimuleert, complimenteert en legt de nadruk op wat goed gaat. Fouten maken mag.
3. **Individueel aandacht geven:** De trainer zorgt dat iedereen zich gezien en erkend voelt en probeert zijn aanwijzingen af te stemmen op het niveau van iedere speler.
4. **Regie overdragen:** De trainer stelt vragen, luistert naar de spelers en probeert hen stapsgewijs verantwoordelijk te maken voor hun eigen leerproces.

De trainer maakt gebruik van de 4 C's: Constateren, Corrigeren, Controleren en Complimenteren. Er wordt:

- 1) Constateren: wat zie ik (focus op één onderdeel/gedraging)?
- 2) Corrigeren: feedback geven over de beweging/gedrag. Bijvoorbeeld door een vraag te stellen.
- 3) Controleren: is er verandering ten aanzien van jouw feedback?
- 4) Complimenteren: beloon het aangepaste gedrag/de beweging.

Gewenst/ongewenst gedrag

Als de trainer ongewenst gedrag ziet, is het belangrijk dat hij hierop inspeelt/reageert.

Welke gedragingen kun je als trainer onder ander ervaren en hoe kun je daarop inspelen/reageren?

Gewenst gedrag	Licht ongewenst gedrag Storend en belemmerend	Ongewenst gedrag Het gedrag dat als bedreigend door speler/speelster en/of trainer wordt ervaren en waar direct actie op moet worden ondernomen	Ontoelaatbaar gedrag Direct worden opgetreden en melding gemaakt bij bestuur en Commissie Normen en Waarden
<p>Groet je trainer en je teamgenoten aan het begin en einde van de training/wedstrijd; Kom op tijd; Heb je spullen op orde; Luister naar de trainer en teamleden; Doe je best tijdens de training/wedstrijd; Verwerk positieve feedback van de trainer; Bedank de scheidsrechter/spelbegeleider en tegenstander; Help je medespeler/teamgenoten als ze vallen; Heeft iemand pijn? Check even of het goed gaat; Gooi je afval in de afvalcontainer; Help elkaar en anderen; Is de bal uit/weg haal hem zelf op.</p>	<p>Door de uitleg praten; Ongewenste geluiden maken; Ballen wegschieten; Spullen niet opruimen; Vergeten van spullen; Je niet houden aan de (team)afspraken; Het voeren van discussies.</p>	<p>Fysiek en verbaal geweld; Pesten; Gooien met spullen; Overtreding van het Reglement Normen en Waarden; Hardnekkig volhouden van licht ongewenst gedrag.</p>	<p>Ernstig verbaal/fysiek geweld tegen speler/speelster; Het gaat ook om verbaal/fysiek geweld tegen anderen binnen DoCoS; Bewuste vernieling van spullen; Diefstal; Intimidatie, bedreiging; Herhaaldelijk overtreden van het Reglement Normen en Waarden.</p>

De trainer heeft drie middelen om te sturen op gedrag:

1. Belonen

Wanneer: positieve gedragingen (zie gewenst gedrag). Maar ook na feedback aanpassing.
 Hoe: een (eind)spel kiezen, vertellen wat de speler goed gedaan heeft, speler krijgt positieve aandacht van de trainer, een aai over de bol, een duim omhoog, een knipoog, een high five, een compliment of een sticker.

2. Corrigeren

Wanneer: zie ongewenst gedrag in het schema.

Laat ongewenst gedrag niet lopen. Bij de speler, maar ook bij de trainer kan sprake zijn van emotie en/of ergernis. Om ongewenst gedrag niet te laten escaleren is het belangrijk dat de trainer rustig en geduldig blijft. Probeer de oorzaak te achterhalen. Soms moet de trainer direct ingrijpen, omdat de situatie dat vereist (schelden, slaan/schoppen etc.), maar ook in dat soort gevallen is het meestal verstandig om het incident pas te bespreken wanneer de gemoederen (een beetje) zijn bedaard. Wacht zo nodig nog even. Soms zit een speler zo in zijn emotie (boos, teleurgesteld) dat hij niet aanspreekbaar is.

Hoe?:

- De trainer waakt ervoor dat hij niet reageert vanuit emotie. Laat iedereen eerst tot bedaren komen.
- Houd het zo lang mogelijk luchtig; met een grapje bereik je soms meer dan met grote ernst.
- Spelers worden indien mogelijk dichtbij door de trainer gewaarschuwd (liefst niet in groepssetting).
- Benoem het concrete gedrag liefst op het moment zelf.
Voorbeeld: "ik zie dat je met je ogen draait, wat vind je daar zelf van en wat denk je dat je medespelers ervan vinden?" Wat hebben we hierover afgesproken? "Hoe kun je dit anders doen?"
- Spelers worden maximaal twee keer gewaarschuwd en bij de twee keer wordt duidelijk de volgende stap benoemd bijvoorbeeld: (Als je nu niet stopt met [benoem gedrag], dan doe je niet mee). Herinner hem aan de sanctie (time-out/isolatie) als hij in herhaling valt.
- Bij de derde keer dat de speler zich niet aan de regels houdt, isoleer je de speler. De speler krijgt een aangewezen plek en mag niet meedoen, tenzij dit weer mag van de trainer. Hierbij wordt duidelijk aangegeven waarom de speler wordt geïsoleerd (bijvoorbeeld aan de kant moet zitten).
Teams O7/O8: maximaal 3 minuten isoleren;
Teams van O9 t/m O12: maximaal 10 min isoleren;
Teams vanaf O13: consequentie gericht op basis van ernst. Houd ouders/verzorgers op de hoogte van gedrag als het vaker (bijvoorbeeld 2 trainingen achter elkaar) speelt. Speelt dit langer (circa 2 weken) ga met de ouders/verzorgers en de speler in gesprek, eventueel onder begeleiding van het Jeugdbestuur of HJO.

Aanhoudend ongewenst gedrag:

Als een speler zich vaker niet aan regels en afspraken houdt, kan een gesprek met hem en zo nodig de ouders/verzorgers wonderen doen. Neem als trainer de tijd om te vertellen wat je ziet, wat je ervan vindt en wat je juist graag wilt zien. Kom je er trainer niet uit? Benader eventueel je collega-trainers en de HJO. Als het om ontoelaatbaar gedrag (zie schema hierboven) gaat, moet in elk geval de Commissie Normen en Waarden op de hoogte worden gesteld.

3. Negeren

Wanneer: Als een speler/speelster over iets blijft doorzeuren, bij dreigen, herhaaldelijk ongewenst gedrag of irritante geluidjes en bewegingen naar aanleiding van een correctie maakt.

Het blijkt in veel situaties dat het corrigeren van gedrag een belangrijke vaardigheid van een trainer is.

Coachen tijdens wedstrijden

Dit is een competentie die fundamenteel is voor een trainer. Uiteindelijk is de wedstrijd DE situatie waar het wekelijks om gaat. Daarom is het van belang en zinvol om hieraan veel aandacht te geven.

- Voorbereiden (bepalen bedoeling). Hierover is al iets gezegd bij Hoofdstuk 3 'Wat is coachen?'
- Observeren en analyseren eigen team op algemene zaken bij de pupillen, op wijze van spelen bij de junioren.
- Het opstellen van een prioriteitenlijst, zodat de belangrijkste zaken eerst aan de orde gaan komen.
- Waar mogelijk een analyse van de tegenpartij (dit lukt lang niet altijd, wel is er een beeld bij de tweede wedstrijd).
- Uitwerken bespreking. Het maken van een wedstrijdbespreking waarin de volgende zaken naar voren komen; wat is voorbereid, de bedoeling van de wedstrijd, waarbij voor pupillen geldt; algemene aandachtspunten voor de leeftijdsgroep en aandachtspunten specifiek voor het team.
Voor junioren geldt; algemene aandachtspunten voor de leeftijdsgroep, aandachtspunten specifiek voor het team en aandachtspunten bij de wijze van spelen.
- Bepalen coachopmerkingen. Voor pupillen geldt maximaal 2 coachopmerkingen, waarvan één op teamniveau en één op individueel niveau. Voor junioren geldt maximaal 3 coachopmerkingen, waarvan één op teamniveau, één op linieniveau en één individueel niveau.
- Tijdschema. Voor pupillen geldt de volgende volgorde; tijdig verzamelen/aanwezig (bijvoorbeeld 30 minuten voor aanvang wedstrijd), omkleden, warming up, korte bespreking en vervolgens de wedstrijd.
Voor junioren geldt de volgende orde; tijdig verzamelen/aanwezig (bijvoorbeeld 1 uur voor aanvang wedstrijd), omkleden, bespreking, warming up, terug naar de kleedkamer en vervolgens de wedstrijd.
- Realiseren bespreken. Voor pupillen geldt; wat is bedoeling van de wedstrijd van vandaag, waar is op getraind, toepassen in de wedstrijd; thema opbouwen en scoren, thema storen en doelpunten voorkomen, en wisselschema.
Voor junioren geldt; wat is bedoeling van de wedstrijd van vandaag (eventueel in de competitie), aandachtspunten storen, opbouwen en spelhervattingen en wisselbeurten conform het DoCoS-beleid bij de jeugd.
- Coachen. Tijdens de eerste helft. Voor pupillen; observeren wedstrijdbeeld, coachen op punten uit wedstrijdbespreking, vooral kijken en soms coachen.
Voor junioren; coachen op punten uit wedstrijdbespreking, inspelen op rol tegenstander vooral kijken en soms coachen.
Tijdens de rust (ook bij time out eerste en tweede helft); voor zowel pupillen als junioren; terugkomen op punten uit de wedstrijdbespreking en wat daarmee in de eerste helft is gebeurd en hoe dat ging, aandachtspunten voor tweede helft en (eventueel) wissels doornemen

Coachen tijdens de tweede helft. Voor pupillen; observeren wedstrijdbeeld, coachen op punten uit wedstrijd- en rustbespreking, vooral kijken en soms coachen.

Voor junioren; coachen op punten uit wedstrijd- en rustbespreking, inspelen op rol tegenstander vooral kijken en soms coachen.

- Nabespreken. Feedback; (vooraf) bepalen van 2 of 3 punten waarop de trainer feedback wil (feedback gaat over de competenties en vaardigheden van de trainer). Evalueren; (vooraf) bepalen van 2 of 3 punten waar de trainer over wil evalueren (evalueren gaat over wat er is gedaan). Reflecteren; (vooraf) bepalen van 2 of 3 punten waarover de trainer wil reflecteren (reflecteren gaat over hoe de trainer het zelf heeft gedaan)

Coachen tijdens trainingen

Ten aanzien van het voorbereiden en de bedoeling van de training is al iets geschreven in hoofdstuk 3 "Wat is coachen?"

- Voorbereiding en bepalen bedoeling training. Observeren en analyseren van het eigen team; bij pupillen op algemene zaken en bij junioren op de wijze van spelen. Het opstellen van een prioriteitenlijst, zodat de belangrijkste zaken eerst aan de orde (gaan) komen. Rekening houden met de ontwikkelbedoelingen bij de verschillende leeftijden.
- Uitwerken training. Op basis van de thema's die gekozen zijn, gaat de trainer de training uitwerken en bepalen wat het thema (de thema's) van de training is (zijn), wat de trainer wil bereiken met de training, bepalen van de aandachtspunten, bepalen van de coachopmerkingen die daarbij passend zijn, welke materialen nodig zijn, de indeling van de training in 4 delen: warming up, voetbalsituatie 1, voetbalsituatie 2, eindspel, hoe de training op gang gebracht en gehouden gaat worden: organiseren van materialen, organiseren van spelers, kiezen van de ruimte, vaststellen van regels en regelingen, controleren of alles gaat zoals het gepland is.
- Hoe de training op gang gehouden gaat worden door middel van maximaal 3 coachopmerkingen (bij pupillen 2), coachen op de gekozen aandachtspunten door middel van de coachopmerkingen, coachen van groot (team) naar kleiner (linies) naar klein (positie), bepalen of de voetbalsituatie makkelijker gemaakt dient te worden of juist moeilijker.
- Tijdschema. Afhankelijk van de lengte van de training de tijd indelen in 4 ongeveer gelijke delen.
- Realiseren training. Uitvoeren van de training, zoals die is voorbereid en eventueel aanpassen als dat nodig is.
- Nabespreken. Feedback; (vooraf) bepalen van 2 of 3 punten waarop de trainer feedback wil (feedback gaat over de competenties en vaardigheden van de trainer). Evalueren; (vooraf) bepalen van 2 of 3 punten waar de trainer over wil evalueren (evalueren gaat over wat er is gedaan). Reflecteren; (vooraf) bepalen van 2 of 3 punten waar de trainer over wil reflecteren (reflecteren gaat over hoe de trainer het zelf heeft gedaan).

De trainer moet over de nodige vaardigheden beschikken. Die vaardigheden worden vastgelegd in trainersprofielen met daarbij taakomschrijvingen. De trainersprofielen zijn gekoppeld aan de diverse leeftijdsgroepen binnen het jeugdvoetbal.

Hoofdstuk 5 Opleidingslijn in de jeugdopleiding DoCoS

In het jeugdvoetbal is veel te doen over het opleiden van kinderen. Immers iedere ontwikkelingsfase maakt mogelijk dat weer nieuwe dingen aan de orde gesteld kunnen worden, zodat voetballen steeds meer geleerd wordt. Een paar belangrijke vertrekpunten spelen een rol:

- De ontwikkeling van het individu (de individuele speler staat centraal). Uiteindelijk ligt daar de crux naar het met plezier (beter) leren voetballen. Om een goede individuele ontwikkeling te kunnen hebben, is het nodig dat er een goed georganiseerd team is waarbinnen het individu zich kan onderscheiden.
- Ieder kind uiteindelijk zichzelf ontwikkelt. Die ontwikkeling gaat met vallen en opstaan. Met wat hulp leert het kind werken aan zijn eigen ontwikkeling. Gelet daarop is het van belang dat het voetbalaanbod passend is bij de ontwikkelingsfase van de groep en het individu.
- De relatie tussen de brede basis en de smalle top. Daarbij gaat het om de relatie tussen spelen en plezier beleven op het juiste niveau dat bij de speler past. Hierbij gaat het om het zo goed mogelijk indelen van teams, zodat de onderlinge kwaliteitsverschillen zo gering mogelijk zijn.

In algemene zin verloopt het jeugdvoetballeerproces langs de hieronder getoonde weg. Daarbij is ook aangegeven in welke aantallen spelers wedstrijden worden gespeeld.

Pupillen 07 tot en met 012 Algemeen

Een opleidingslijn geeft aan langs welke route de opleiding vormgegeven kan worden. Dat is altijd een algemene route waarbij het uitgangspunt is dat de meeste kinderen in een bepaalde fase in hun ontwikkeling zijn. Daarbinnen zullen er altijd individuele verschillen in ontwikkeltempo zijn.

Voor deze leeftijdsgroepen gelden de volgende aandachtspunten in het jeugdvoetballeerproces:

Van de bal als baas (de bal bepaalt nog waar het kind naartoe gaat) naar baas over de bal (het kind leert te bepalen waar de bal naartoe gaat, zodat de bal gebruikt kan gaan worden om de bedoeling van het spel te kunnen gaan realiseren).

Spel- en wedstrijd situaties worden mogelijk. In deze fase is het leren beheersen van de bal nog de belangrijkste bedoeling. Naarmate kinderen meer de bal gaan beheersen en gaan bepalen waar zij met de bal naartoe willen (en dat ook steeds meer gaan uitvoeren en realiseren) wordt het steeds meer mogelijk het spel te spelen.

Het belangrijkste is dat kinderen zich bewust worden wat de intentie van het spel is. Daardoor gaan ze begrijpen dat er een richting is die ze opgaan met de bal. Langzaam gaan zij ook begrijpen dat ze een doel kunnen verdedigen (dus de tegenstander beletten een bepaalde kant op te gaan). Op deze manier dient de intentie van het spel zich aan en wordt "rennen achter de bal aan" steeds meer "rennen met de bal in de richting van het doel van de tegenstander". Dat rennen gaat langzaam over in soms ook overspelen naar spelers van hetzelfde team.

Het spreekt vanzelf dat hier ook bij hoort dat er een keuze in oefenstof wordt gemaakt die past bij de ontwikkelingsfase van kinderen.

Voor pupillen van O7 tot en met O10 gelden de volgende aandachtspunten in het jeugdvoetballeerproces:

Van de baas worden over de bal (O8) tot het nog meer baas worden over de bal (O9) tot het toepassen van baas over de bal in het spel (O10). Van het leren spelen van voetballen (JO8) naar het leren doelgericht te spelen (O9) naar het nog meer leren doelgericht te spelen tot het samen doelgericht leren spelen (keeper + 2 linies) (O10)

In het proces van O8 naar O10 wordt de bal steeds meer een middel om de bedoeling van het spel te kunnen realiseren, maar wordt ook het handelen zonder bal steeds nadrukkelijker van belang en ontwikkelen spelinzicht (individueel) en communicatie (spelinzicht op teamniveau) zich langzaam maar zeker, zodat naast samenwerken in de context van het spel de individuele bijdrage aan de orde gesteld kan gaan worden. Bij O10 levert dat op dat er al een veldbezetting mogelijk is in algemene zin.

Voor pupillen van O11 tot en met O12 gelden de volgende aandachtspunten in het jeugdvoetballeerproces:

Van nog meer toepassen van de baas over de bal (O11) in het spel naar functionele omgang met de bal in het spel (O12). Van nog meer leren samen doelgericht te spelen (keeper + 2 linies) (O11) naar leren spelen in teamorganisatie en veldbezetting (O12). Van leren spelen in een positie in een team (keeper + 3 linies) (O11) naar ontwikkelen taken posities in een veldbezetting (O12).

In het proces van O10 naar O12 komen steeds meer aspecten van handelingen met bal aan de orde. Daarnaast neemt het handelen zonder bal een steeds grotere plaats en betekenis in. Vanaf het moment dat er keuzes in het spel gemaakt gaan worden vanuit het spelen in linies en posities, wordt er in het spel ook een groter beroep gedaan op

ontwikkelen van spelinzicht en samenwerken (communicatie, afstemmen op teamniveau). Daarbij komt er structuur in het spelen van voetballen. Dit ontwikkelt zich het best in spelen en wedstrijd situaties waarin de kenmerken van voetballen herkenbaar zijn en blijven, vraagt veel tijd, ontwikkelt zich het best in veel verschillende vormen van veldjes, met verschillende accenten.

Junioren O13 tot en met O19

Voor junioren van O13 tot en met O15 gelden de volgende aandachtspunten in het jeugdvoetballeerproces:

Van het leren spelen in een teamorganisatie en veldbezetting 11 tegen 11 (O13) naar het beter leren spelen in teamorganisatie en veldbezetting (O14 en O15). Van het ontwikkelen van taken in posities (keeper + 3 linies) (O13) naar het afstemmen van de taken in de verschillende posities tot het leren gebruiken van teamorganisatie en veldbezetting om tot winnen van wedstrijden te komen (O14 en O15).

Wedstrijden zijn een belangrijk middel om beter te leren voetballen. Daarbij gaat de aandacht uit naar wat spelen in een team met 11 tegen:11 betekent. De structuur van het spel is het hulpmiddel om dit proces vanaf de O13 vorm te geven. Daarbij spelen accenten bij aanvallen, omschakelen, verdedigen en omschakelen een belangrijke rol om tot verbeteren van functionele voetbalhandelingen te komen.

Trainingen zijn belangrijk om op basis van de leeftijdsdoelstellingen spelers te helpen in hun ontwikkeling waarbij het steeds beter leren hanteren van een teamorganisatie, met daarbij de te onderscheiden linies en taken in de posities in de linies de bedoelingen zijn in deze fase van het jeugdvoetballeerproces. Er is een onlosmakelijke relatie tussen bedoelingen in trainingen en bedoelingen in wedstrijden. Daarmee zijn trainingssituaties altijd een "vertaling" vanuit de wedstrijd en andersom.

Voor junioren van O16 tot en met O19 gelden de volgende aandachtspunten in het jeugdvoetballeerproces:

Van het leren gebruiken van teamorganisatie en veldbezetting om tot leren winnen van wedstrijden te komen (O16 en O17) naar het kiezen van teamorganisatie en veldbezetting om tot leren winnen van wedstrijden in de competitie te komen (O18 en O19). Van het spelen als een team om wedstrijden te leren winnen (O16 en O17) naar het spelen als een team in de competitie tot het leren op resultaat te spelen in de competitie (O18 en O19).

In deze fase van het jeugdvoetballeerproces komt via het leren winnen van wedstrijden richting de bedoeling in de competitie te gaan, zoals die bij de senioren een plek heeft. Zo hoog mogelijk zien te eindigen. Bij de O18 en O19 gaat het erom dat spelers leren hoe ze het beste resultaat uit wedstrijden kunnen halen om daarmee een serie wedstrijden zo goed mogelijk te doorlopen. Daarmee wordt het duidelijk dat je met een groep spelers kunt werken aan een zo goed mogelijke klassering maar ook dat er geleerd wordt bepaalde bedoelingen te realiseren (boven de rode streep eindigen, in het linker rijtje eindigen, bij de bovenste 6 eindigen, (met nog bijvoorbeeld 4 wedstrijden te spelen: spelen om te promoveren)

De wedstrijd is in de jeugd een middel om te leren de bedoelingen per leeftijdscategorie te realiseren. In de senioren is winnen van de wedstrijd een doel om te presteren in de competitie.

Hoofdstuk 6 Bepalen wijze van spelen

Om een wijze van spelen in de jeugdopleiding in te voeren, is het nodig een aantal richtlijnen op te stellen die overstijgend zijn op alle leeftijden. Het is aan de Voetbalcommissie om daar keuzes in te maken in samenspraak met de HJO.

De wijze van spelen vindt plaats in een gekozen teamorganisatie (bijvoorbeeld 1-4-3-3) met daarbij een veldbezetting en onderlinge afstanden tussen de linies en in de linies, krijgt vorm door het leggen van een aantal thema's die van belang zijn bij het spelen van wedstrijden, krijgt richting door accenten die in het spel gelegd worden in de verschillende fasen van het spel en krijgt vorm door accenten die gelegd worden in de fasen van opbouwen, scoren en storen, scoren voorkomen.

Een teamorganisatie en speelwijze is geen wet van Meden en Perzen; het is dus niet zo dat elke wedstrijd op dezelfde manier gevoetbald moet worden. Er bestaat vrijheid om daarin keuzes te maken. DoCoS staat wel voor verzorgd, initiatiefrijk voetbal waarbij wordt uitgegaan van eigen kracht en het onder druk zetten van de tegenstander. Tegenstander onder druk zetten en initiatiefrijk zijn houdt in dat het niet uitmaakt op welk deel van het veld je bent als je stoort of opbouwt. Je neemt initiatief om bij storen, druk op de bal of de bal bezittende tegenstander te zetten. Druk zetten is zowel als je de bal hebt als wanneer je de bal niet hebt. Met bal neem je initiatieven om naar voren te gaan en kansen te creëren: dat doe je door veel dribbelen en tegenstanders opzoeken, veel diep passen en vrijlopen in de diepte. Zonder bal neem je initiatief om de bal op te zoeken en die te willen veroveren of je dwingt de tegenstander breed of zelfs terug te spelen. Hierbij past veel anticiperen en erop afgaan. DoCoS wil ook graag "baas in eigen huis" zijn. Dit betekent zelf bepalen hoe gespeeld wordt. Daarmee wordt richting gegeven aan de manier van spelen die toegepast wordt. Een voorbeeld kan zijn dat van achteruit de bal altijd naar voren gespeeld wordt. Datzelfde kan gebeuren vanuit het middenveld. Het team sluit dan aan op de linie waar de bal in is gekomen.

Daarnaast is voor DoCoS van belang dat bij de wijze van spelen uitgegaan wordt van de kracht van kinderen (onder andere creativiteit, spontaniteit, initiatiefrijk, niet bang om fouten te maken). Kinderen zijn van nature creatief (als je laat spelen in allerlei partijsituaties bijvoorbeeld zo snel mogelijk naar voren spelen, de tegenpartij dwingen terug te spelen) dan ontstaat vanzelf creatief handelen, spontaan (als je kaders aangeeft in een spel dan kun je kinderen uitnodigen oplossingen te bedenken), initiatiefrijk (als je kinderen leert organiseren dan kun je ze zelf laten organiseren van voetbalsituaties laten doen).

Voorts is van essentieel belang dat altijd en overal de kernwaarden van DoCoS in acht worden genomen. De kernwaarden geven ook richting over hoe DoCoS met voetballen wil omgegaan. Met elkaar, samen en sportief met beter willen worden. Op basis hiervan kunnen goede keuzes worden gemaakt over hoe met trainingen en wedstrijden om te

gaan. Daarbij ligt een belangrijke rol en verantwoordelijkheid bij de trainer. De trainer heeft immers een voorbeeldfunctie.

Trainers dienen (met eventueel hulp van de HJO) 3 thema's te kiezen die richting geven aan hoe ze sturen op gewenst gedrag in hun team. Voorbeelden van thema's zijn: we helpen elkaar, we werken samen, altijd je best doen als je in de groep bent, altijd beter willen worden, winnen is leuk... winst boeken is leuker, altijd een bijdrage leveren, altijd er zijn en meedoen enzovoort. Deze kenmerken wil je zien als er gevoetbald wordt. Dat is te zien aan gedrag dat getoond wordt maar ook door de manier waarop voetbalhandelingen uitgevoerd worden door de spelers.

Het verzorgd en initiatiefrijk voetballen waarbij wordt uitgegaan van eigen kracht en het onder druk zetten van de tegenstander komen in verschillende facetten aan de orde bij het voetbalspel. Niet alleen bij het opbouwen op eigen helft en storen op de helft van de tegenstander, maar bij opbouwen op de helft van de tegenstander en storen op eigen helft. Ook zijn teamorganisatie, veldbezetting en onderlinge afstanden daarbij relevante aspecten. De speelwijze en teamorganisatie worden verder uitgewerkt door de HJO.

Hoofdstuk 7 Oefenstofkeuze op basis van de gekozen visie op leren

Oefenstofkeuze is het kiezen van zaken die in de warming up worden behandeld en zaken die in voetbalsituaties worden gekozen en behandeld. 'Voetballen leer je door te voetballen' betekent dat je voetballen leert door:

- 11 tegen 11 te spelen met de FIFA-regels (of aangepaste regels, zoals bij de O13)
- 11 tegen 11 te vereenvoudigen in aantallen spelers, in gekozen ruimte (rechthoek, vierkant, breed veld) en in spelregels (bijvoorbeeld spelen zonder buitenspel, uitbal door partij a betekent dat de keeper van b de bal krijgt)

Verder kan de trainer een aantal regelingen toepassen die het spelen van het spel beïnvloeden. Enkele voorbeelden: er is een (denkbeeldige) middenlijn. Als het team bij storen op de helft van de tegenpartij de bal voor de middenlijn verovert dan krijgt het een punt (3 punten tellen als een doelpunt). Als je bij storen de tegenpartij dwingt terug te spelen naar eigen helft dan krijg je een punt (3 punten is een doelpunt). Als je bij opbouwen de bal over de middenlijn speelt en daarna de bal in het team houdt dan krijg je een punt. (5 punten is een doelpunt).

Op basis van "voetballen leer je door te voetballen" speelt de structuur van voetballen een rol van betekenis.

Kiezen van oefenstof

Bij 11 tegen 11 spelende teams zijn teamorganisatie, veldbezetting en onderlinge afstanden van belang en worden op basis van algemene aspecten van het spel voetbalsituaties gekozen waarin deze zaken aan de orde komen.

Accenten opbouwen op eigen helft. Het betreft hier oefenstof voor de keeper, achterste linie en middelste linie en eventueel een spits. Hierbij kunnen accenten gelegd worden

voor opbouwen door de as of over de linker- of rechterkant. Hierbij worden spelers weggelaten in de verschillende linies.

Accenten opbouwen op helft tegenpartij. Het gaat hierbij om oefenstof die betrekking heeft op (eventueel) centrale verdedigers, middenvelders en aanvallers. Hierbij kunnen accenten gelegd worden voor opbouwen door de as of over de linker- of rechterkant. Hierbij worden spelers weggelaten in de verschillende linies.

Scoren. Het spel in de eindfase gaat over het afronden na creëren van kansen. Scoren gaat vaak over het beheerst de bal in het doel krijgen (schieten met wreef of passen met binnenkant voet naast alle andere manieren van afronden met de voeten), koppen op verschillende manieren uit voorzetten of diepteballen door de lucht, en spelhervattingen. Accenten storen op helft tegenpartij. Het betreft hier oefenstof die gaat over aanvallers, middenvelders en (eventueel) centrale verdedigers. Hierbij kunnen accenten gelegd worden voor storen door de as of over de linker- of rechterkant. Hierbij worden spelers weggelaten in de verschillende linies.

Accenten storen op eigen helft. Het betreft hier oefenstof voor (eventueel) spits, middelste linie, achterste linie en eventueel een keeper. Hierbij kunnen accenten gelegd worden voor opbouwen door de as of over de linker- of rechterkant. Hierbij worden spelers weggelaten in de verschillende linies.

Scoren voorkomen. Het spel in de eindfase gaat over het voorkomen van scoren na creëren van kansen door de tegenpartij. Scoren voorkomen gaat vaak over het beheerst de bal uit het doel houden (de weg naar het doel afschermen en/of blokkeren zodat de bal niet in het doel kan komen, de bal blokkeren of onderscheppen, voor komen van schieten op doel), de bal weggoppen op verschillende manieren uit voorzetten of diepteballen door de lucht, en spelhervattingen afschermen.

Hier gaat het om het aan de orde stellen van algemene zaken die op een specifieke manier in de wijze van spelen aan de orde komen. Voor team en linies gaat het over de algemene uitgangspunten. Voor posities gaat het over positioneren in de positie, moment van handelen, richting van handelen, snelheid van handelen. Het betreft hier algemene voetbalsituaties die bovenstaande tot ontwikkeling brengen, bijvoorbeeld 4:4 en vereenvoudigingen daarvan: 4:3+1, 4:3, 3:3, 3:2+1, 3:2, 2:2, 2:1+1 of 4:4 en kleine uitbreidingen daarvan: 5:5, 5:4+1, 5:4. Daarnaast kunnen verschillende soorten ruimtes bepaalde accenten oproepen, zoals rechthoekig lang, vierkant, rechthoekig breed.

Indelen training

Warming up. Hier is een algemeen gedeelte van de warming up, dat ertoe dient om in beweging te komen om blessures te voorkomen en een specifiek gedeelte van de warming up, dat ertoe dient te wennen aan omgaan met en zonder de bal.

Voetbalsituatie 1. Het gaat hier om eenvoudige voetbalsituaties in kleine aantallen tot 5:5
Voetbalsituatie 2. Het gaat hier om middelgrote voetbalsituaties tot 7 tegen 7.

Eindspel. Het gaat hier om grotere voetbalsituaties tot 9 tegen 9. Mochten de aantallen spelers in een training kleiner zijn, dan worden alle situaties in aantallen verkleind.

Hoofdstuk 8 Teamindeling

Teams indelen is iets dat jaarlijks (en ook wel meerdere keren per jaar nu er meerdere fasen zijn) voorkomt of kan voorkomen. Daarom is het van belang (mede gezien de missie die er is) om duidelijk te zijn over wat de manier van indelen is bij DoCoS bij de jeugd. Het is zinvol structuur te brengen in de manier van indelen, zodat die voor iedereen duidelijk en transparant is. Daarvoor zijn een aantal vertrekpunten van belang. De kernwaarden die gekozen zijn, spelen een rol maar ook een aantal andere criteria. Die criteria zijn leeftijd, kwaliteit en ambitie.

De verantwoordelijkheid voor samenstellen van de teams ligt bij de HJO en de Voetbalcommissie. De trainers zorgen voor de input, onder meer via scoutingsformulieren. De teams voor het nieuwe voetbalseizoen worden eind mei samengesteld. Dit zijn voorlopige indelingen. De voorbereiding van de teamindeling start in januari. In september worden de definitieve teams bekendgemaakt. De indeling kan bijvoorbeeld nog veranderen door nieuwe aanmeldingen. De teamindeling wordt uitgewerkt in een werkproces.

De definitieve teamindeling betekent niet dat er gedurende het voetbalseizoen geen (tussentijdse) wijzigingen in het team kunnen plaatsvinden. De ontwikkeling of het gedrag van een speler kan aanleiding zijn om hem te plaatsen in een ander team. Dat kan in een lager of hoger team binnen een leeftijdsgroep zijn, maar ook een plaatsing in een andere leeftijdsgroep.

Leeftijd

Indeling in de jeugd vindt in beginsel plaats op basis van leeftijd. Het geboortjaar is daarbij de richtlijn. Gezien de aantallen spelers die in een geboortjaar lid van DoCoS zijn, is het soms moeilijk om zoveel mogelijk op basis van 1 geboortjaar in te delen op een niveau dat voor zoveel mogelijk/alle kinderen op een (ongeveer) gelijk niveau ligt. Daarom kan in voorkomend geval ervoor gekozen worden om teams in te delen op basis van 2 geboortjaren. Daardoor is het aantal kinderen groter en kan meer gekeken worden naar welke kinderen bij elkaar passen. Leeftijd is daarmee, net als vroeger, bepaald op 2 geboortjaren.

Voor de pupillen (tot en met O12) geldt als uitgangspunt dat er indeling plaats vindt per geboortjaar. Met name, omdat de aantallen spelers voor de teams kleiner zijn. In voorkomend geval kan van dit uitgangspunt worden afgeweken. De beslissing hierover wordt genomen door de Voetbalcommissie in samenspraak met de HJO.

Voor de junioren (vanaf O15) geldt als uitgangspunt dat er indeling plaats vindt op basis van 2 geboortjaren. In voorkomend geval kan van dit uitgangspunt worden afgeweken. De beslissing daarover wordt genomen door de Voetbalcommissie in samenspraak met de HJO.

Leeftijd is echter niet alles bepalend. Kwaliteit en ambitie kunnen aanleiding zijn om een speler in een hogere leeftijdsgroep in te delen.

Kwaliteit

Kwaliteit is een belangrijk criterium bij indelen van teams. Te grote verschillen in teams maken het spelen minder uitdagend en ze hebben invloed op het ontwikkelproces van kinderen. De vraag is tegelijkertijd wat kwaliteit is. Is dat kwaliteit van nu of van de toekomst? Dat blijkt moeilijk te voorspellen. Daarom is het zinvol om te kijken naar wat past bij de ontwikkelingsfase van kinderen, welke voetbaltechnische handelingen met bal en zonder bal zijn daarbij van belang en welke ontwikkelingen in spelinzicht vinden plaats. Bij oudere spelers wordt ook gekeken naar hoe zijn samen werken in voetballen binnen het team. Door bijvoorbeeld voetbaltechnische handelingen van spelers te monitoren op basis van een volgsysteem (scouten) wordt een beeld verkregen van wat een speler in de huidige situatie laat zien.

Ambitie

Ambitie is wat een kind toont om vooruit te willen gaan. Dat kan zich op meerdere manieren uiten, onder meer in gedrag. Enkele voorbeelden zijn: altijd (op tijd) aanwezig zijn, altijd meehelpen met spullen meenemen en opruimen, altijd goed zijn best doen in wedstrijden en bij trainingen, beter willen worden in voetbalhandelingen door goed op te letten en veel te oefenen, altijd samenwerken, sportief gedrag tonen.

Dispensatie

Onder dispensatie wordt verstaan het indelen van een speler in een leeftijdsgroep jonger dan de leeftijdsgroep waar hij op grond van zijn geboortedatum behoort te worden ingedeeld. In principe wordt er geen dispensatie verleend, tenzij dispensatie in het belang van de speler is, bijvoorbeeld om fysieke redenen. Een andere reden voor dispensatie (in uitzonderlijke gevallen) is als het niet mogelijk is om in de desbetreffende leeftijdscategorie een compleet team te vormen.

Meisjesvoetbal

Bij de leeftijdsgroepen tot 013 is er sprake van gemengde teams waarin meisjes samen met jongens spelen. Meisjes worden ingedeeld net als de jongens op basis van leeftijd, kwaliteit en ambitie. Vanaf 013 kunnen volledige meisjeselftallen geformeerd worden. Meisjes die talentvol zijn en die dat willen, kunnen ook vanaf 013 in een jongensteam opgenomen worden.

(Tussentijds) doorschuiven van spelers

Voor het (tussentijds) doorschuiven van spelers naar een ander (hoger) team binnen de leeftijdscategorie of andere leeftijdscategorie is het uitgangspunt altijd dat dit gebeurt in het belang van de speler en zijn ontwikkeling. Daarnaast dient altijd rekening te worden gehouden met het team waar de speler vertrekt. Doorschuiven gebeurt in overleg met het HJO, de betreffende trainer(s) en ouders/verzorgers. De HJO neemt vervolgens de beslissing over het al dan niet doorschuiven van de speler.

Stagelopen van spelers

Het stagelopen van spelers binnen een ander team kan een waardevolle optie zijn voor de ontwikkeling van een speler. Het uitgangspunt hierbij blijft dat altijd gedacht wordt in het belang van (de ontwikkeling van) de speler en dat dit in overleg gebeurt met de HJO, de betreffende trainer(s) en ouders/verzorgers. Eveneens dient rekening gehouden te worden met het effect op de teamdynamiek in de betrokken teams. Wanneer spelers stage gaan lopen bij een andere club, dient dat altijd gemeld te worden bij de HJO.

Plaatsing nieuwe jeugdleden

Jeugdspelers die zich tijdens het seizoen aanmelden bij DoCoS zullen in eerste instantie uitgenodigd worden voor een paar proeftrainingen. Op basis van de proeftrainingen wordt gekeken naar het niveau van de speler en welk team geschikt zou zijn. De HJO bepaalt in welk team de speler uiteindelijk wordt geplaatst. Bij de plaatsing worden de criteria, leeftijd, kwaliteit, ambitie in acht genomen. Wanneer er geen ruimte is voor plaatsing in teams, omdat deze al vol zitten, wordt een nieuwe speler in eerste instantie alleen trainingslid. Het jaar daarop zal die nieuwe speler worden meegenomen in de teamindeling.

Teamaantallen

Bij het formeren van de teams neemt DoCoS als uitgangspunt;

Bij 11 tegen 11 is 14 spelers per team

Bij 8 tegen 8 is 10 spelers per team

Bij 6 tegen 6 is 8 spelers per team

Bij 4 tegen 4 is 6 spelers per team

In de praktijk kan hiervan worden afgeweken in verband met spelersaantallen per leeftijdsgroep. Indien er sprake is van afwijkingen zal altijd overleg plaatsvinden tussen de HJO en de desbetreffende trainer(s). De HJO neemt na overleg de beslissing.

Bij 11 tegen 11 kunnen 14 tot 16 spelers per team worden aangehouden (afhankelijk van leeftijd en niveau).

Hoofdstuk 9 Criteria voor scouten

Scouten kent meerdere bedoelingen. Daarvoor is het van belang aan te geven waarvoor scouten gebruikt wordt. De meest gangbare betekenis van scouten, is het zoeken naar talentvolle mensen, zoals sporters. In dit geval voetballers. Dit vindt plaats tijdens wedstrijden.

Er zijn echter nog meerdere intenties die met scouten gerealiseerd kunnen worden, zodat de betekenis voor de jeugdafdeling belangrijker wordt.

Zoals alles altijd met elkaar verbonden is, geldt dat ook voor alle aspecten die bij de jeugdafdeling behoren. Wedstrijden en trainingen worden als met elkaar verbonden gezien. Immers als voetballen leren plaatsvindt door te voetballen dan wordt er tijdens trainingen ook gevoetbald.

Coachen is in eerste instantie observeren van voetballen en daarna analyseren van voetballen (gevolgd door het opstellen van bedoelingen voor trainingen en wedstrijden, het leiding geven aan staf en team, wat beïnvloeden van gedrag inhoudt ... het uitwerken van wedstrijdbespreking en trainingsvoorbereiding, het realiseren van de wedstrijdbespreking en de training, met als afronding het opvragen van feedback, evalueren en reflecteren). Om deze zaken goed op de rails te zetten, dient de trainer te scouten.

Bij het wekelijks bepalen van de opstelling bij de komende wedstrijd is de trainer aan het scouten. Elke keer is er weer een aanleiding om te kijken wie gaan beginnen. Bij een groep van 14 spelers (of minder) is het iedere keer weer kiezen. Ook spelen teamindelingcriteria hierbij een rol (bijvoorbeeld iedereen evenveel speeltijd, evenveel kans om te mogen beginnen).

Bij coachen tijdens wedstrijden scout de trainer (observeren en analyseren) op wat de spelers tonen tijdens het spel. Wie blijft in de wedstrijd, wie wordt gewisseld op basis van het getoonde spel, wie gaat naar een andere positie, wie is aan de beurt voor een wissel, wie vertoont gedrag dat niet passend is enzovoort.

Bij coachen tijdens trainingen is de trainer voortdurend aan het scouten op (observeren en analyseren) wat de spelers tonen in de gekozen oefenstof. Op basis daarvan komt de trainer tot het kiezen van coachopmerkingen (voor team, linies/onderlinge samenwerking tussen spelers, posities)

De trainer scout in zijn team op basis van de ontwikkelingsfase en de daaraan gekoppelde leeftijdsbedoelingen. Is de groep gemiddeld op het passende niveau, is de groep (op onderdelen) minder ver dan gemiddeld in ontwikkeling, is de groep (op onderdelen) verder dan gemiddeld in ontwikkeling. Ook kan het zijn dat een (enkele) speler (spelers) minder ver/verder zijn dan gemiddeld.

In alle situaties is het van belang dat door middel van scouten een passende keuze in leiding geven en oefenstof gedaan wordt.

Scouten heeft ook betekenis hebben bij het indelen van teams. Om teams in te kunnen delen zijn criteria aangegeven. Die criteria gaan onder andere over kwaliteit en ambitie (gedrag). Daarom is het van belang dat scoutingscriteria een indruk geven over zaken op basis waarvan keuzes gemaakt worden. Hetzelfde geldt voor coachen tijdens wedstrijden en oefenstofkeuze voor trainingen.

Daarnaast kan scouten van belang zijn bij zowel dispensatie als het (vervroegd) doorschuiven naar een oudere leeftijdsgroep of een hoger elftal binnen een leeftijdsgroep.

Het scouten wordt verder uitgewerkt in een werkproces, waarbij ook gebruikgemaakt wordt van scoutingsformulieren. Die formulieren zijn zodanig ingericht dat rekening wordt gehouden met de ontwikkelingsmogelijkheden van de specifieke leeftijdsgroep, gedrag, voetbaltechnische handelingen, taak/positie binnen het team en dergelijke.

Pupillen (O7 tot en met O12)

Voor pupillen gelden de volgende aandachtspunten in het jeugdvoetballeerproces:

Bij O7 en O8 gaat het van de bal als baas (de bal bepaalt nog waar het kind naartoe gaat) (O7) naar de baas worden over de bal (O8).

Hierbij horen criteria die gaan over gedrag, opbouwen en storen van opbouwen.

Het gaat hierbij over voetbalhandelingen met bal en zonder bal. Daarnaast ook over spelinzicht dat gerelateerd is aan de ontwikkelingsfase die past bij deze leeftijden (het betreft leren spelen van het spel). Het gaat daarbij vooral om het ontwikkelen van individuele vaardigheden. Dat past bij deze ontwikkelingsfase.

Bij O9 en O10 gaat het van nog meer baas worden over de bal (O9) tot het toepassen van baas over de bal in het spel (O10). Van het leren doelgericht te spelen (O9) naar het nog meer leren doelgericht te spelen tot het samen doelgericht leren spelen (keeper +2 linies) (O10).

Hierbij horen criteria bij die gaan over gedrag, opbouwen, storen van opbouwen. Het gaat hierbij over voetbalhandelingen met bal en zonder bal. Daarnaast ook over spelinzicht dat gerelateerd is aan de ontwikkelingsfase die past bij deze leeftijden (het betreft leren spelen van het spel waarbij de richting meer bepalend wordt en het leren spelen in keeper + 2 linies) en leren samen te werken.

Er komt steeds meer accent te liggen naar samen opbouwen en samen opbouwen verstoren.

Bij O11 en O12 gaat het van het nog meer toepassen baas over de bal in het spel (O11) naar functionele omgang met de bal in het spel (O12). Van nog meer leren samen doelgericht te spelen (keeper+2 linies) (O11) naar leren spelen in teamorganisatie en veldbezetting (O12). Van leren spelen in een positie in een team (keeper+3 linies) (O11) naar ontwikkelen verantwoordelijkheden in posities in een veldbezetting (O12).

Hierbij horen criteria die gaan over gedrag, opbouwen en storen van opbouwen.

Het gaat hierbij over voetbalhandelingen met bal en zonder bal. Daarnaast ook over spelinzicht dat gerelateerd is aan de ontwikkelingsfase die past bij deze leeftijden (het betreft leren spelen van het spel waarbij de richting meer bepalend wordt en het leren spelen in keeper + 3 linies) en samen leren spelen van het spel.

Er komt steeds meer accent te liggen naar samen opbouwen en samen opbouwen verstoren. Daarbij ligt nadruk steeds meer op de verantwoordelijkheden in de verschillende posities. Daarbij horen vaardigheden met en zonder bal en inzicht en samenwerking.

Junioren (vanaf O13)

Voor junioren gelden de volgende aandachtspunten in het jeugdvoetballeerproces:

Bij O13 gaat het van leren spelen in een teamorganisatie en veldbezetting 11 tegen 11 naar het ontwikkelen van taken in posities in keeper+ 3 linies.

Hierbij horen criteria die gaan over gedrag, verantwoordelijkheden in posities bij opbouwen op eigen helft en helft tegenpartij, scoren, verantwoordelijkheden in posities bij storen van opbouwen op helft tegenpartij en eigen helft, scoren voorkomen.

Het gaat hierbij om bewust worden van welke verantwoordelijkheden bij welke positie horen. Dat is eerst algemeen op basis van de algemene uitgangspunten bij opbouwen en opbouwen verstoren. Later wordt dat meer specifiek als er een wijze van spelen is gekozen.

Algemene uitgangspunten zijn van belang om als team en/of in de linies vorm te geven aan het spelen, positioneren in de positie, moment, richting en snelheid geven vorm aan het spelen in de positie. Het gaat daarbij om het ontwikkelen van de individuele bijdrage aan team en/of linie.

Bij de O13 kunnen spelers op meerdere posities ingezet worden (bijvoorbeeld rechter centrale verdediger, rechtsachter, rechter controlerende middenvelder of aanvallende middenvelder, rechterspits, centrumspits).

Bij O14 en O15 gaat het van beter leren spelen in teamorganisatie en veldbezetting naar het afstemmen van de taken in de verschillende posities en het leren gebruiken van teamorganisatie en veldbezetting om tot winnen van wedstrijden te komen.

Hierbij horen criteria die gaan over gedrag, verantwoordelijkheden in posities bij opbouwen op eigen helft en helft tegenpartij, scoren, verantwoordelijkheden in posities bij storen van opbouwen op helft tegenpartij en eigen helft, scoren voorkomen.

Bij O14 en O15 wordt voortgeborduurd op wat bij de O13 wordt/is aangereikt. Waar daarbij de aandacht uitgaat naar het afstemmen van verantwoordelijkheden in de posities. Het betreft hier bijvoorbeeld keeper, rechter centrale verdediger, rechtsachter en rechtermiddenvelder. Zo gaat het steeds om afstemmen tussen spelers die in elkaars buurt spelen. Dit is zowel bij opbouwen als verstoren van opbouwen aan de orde. Langzaam komt ook omschakelen steeds meer aan de orde. Daarbij gaat het om snel van opbouwen naar verstoren van opbouwen of snel van verstoren van opbouwen naar opbouwen om te schakelen (van groot maken naar klein maken, van diepte zoeken naar diepte voorkomen, van bal houden naar druk op de bal of bal bezittende tegenstander, van spel verplaatsen naar kantelen en druk zetten, van goede veldbezetting hebben en houden naar zo lang mogelijk nuttig blijven voor je team).

Bij de O16 en O17 gaat het van leren gebruiken van teamorganisatie en veldbezetting om tot leren winnen van wedstrijden te komen naar het spelen als een team om wedstrijden te leren winnen.

Hierbij horen criteria die gaan over gedrag, verantwoordelijkheden van linies (of linker-/rechterkant) en team waarbij het gaat om het rendement van handelen in posities bij opbouwen op eigen helft en helft tegenpartij, scoren, verantwoordelijkheden van linies (of linker-/rechterkant) en team waarbij het gaat om het rendement van handelen in posities bij storen van opbouwen op helft tegenpartij en eigen helft, scoren voorkomen.

Leren spelen als een team is waar het hier om gaat. Daarbij gaat het om afstemmen van het hele team op elkaar. Spelers dienen te leren dezelfde gedachten te hebben bij verschillende spelsituatie om als team te kunnen functioneren. Daarbij gaat het om leren afstemmen tussen en in de linies. Het belang van de individuele bijdrage wordt groter. Het gaat daarbij steeds meer om het rendement van handelen van de spelers. De trainer zal

hiermee rekening gaan houden bij het samenstellen van het team en de keuze voor de spelers die starten in wedstrijden. Ook bij wisselen is hier aandacht voor het rendement dat al dan niet geleverd wordt.

Bij de O18 en O19 gaat het van het kiezen van teamorganisatie en veldbezetting om tot leren winnen van wedstrijden in de competitie te komen naar het spelen als een team in de competitie om tot leren op resultaat te spelen in de competitie te komen.

Hierbij horen criteria die gaan over gedrag, verantwoordelijkheden van linies (of linker-/rechterkant) en team waarbij het gaat om het rendement van handelen in posities bij opbouwen op eigen helft en helft tegenpartij, scoren. Het gaat om over meerdere wedstrijden kunnen tonen dat je dit volhoudt, verantwoordelijkheden van linies (of linker-/rechterkant) en team waarbij het gaat om het rendement van handelen in posities bij storen van opbouwen op helft tegenpartij en eigen helft, scoren voorkomen. Het gaat om over meerdere wedstrijden kunnen tonen dat je dit volhoudt.

Bij deze leeftijdsgroep gaat het om het verbinden van het resultaat tussen wedstrijden in de competitie. Dit betekent dat spelers leren spelen op het resultaat in competitieverband. (Voorbeeld: als je als nummer 2 op de ranglijst speelt tegen nummer 11 dan is het logisch dat je wint; een gelijk spel is een slecht resultaat. Wanneer je als nummer 11 op de ranglijst speelt tegen de nummer 2 dan is een gelijk spel een keurig resultaat. Als je dat behaalt dan heb je het goed gedaan).

Hoofdstuk 10 Aanvullende zaken en regels

Wisselbeurten

Bij alle teams, behalve de selectieteams vanaf O13, hanteert DoCoS een wisselbeurtenbeleid. Dit betekent dat elke speler van het team evenveel speeltijd krijgt. Uiteraard zullen de volgende zaken mee spelen bij extra wisselbeurten:

- Trainingsopkomst
- Niet of niet op tijd afmelden
- Gedrag
- Regelmatig meespelen bij andere teams

De trainers moeten dit in de gaten houden. Bij alle teams, behalve de selectieteams vanaf O13, is de prestatie van de speler geen reden zijn om hem meer of minder te wisselen. Iemand die meer speelt, omdat hij zo goed is, zou in beginsel een niveau hoger geplaatst moeten worden, terwijl een speler die minder goed speelt, een niveau lager geplaatst kan worden. Dit is geen beslissing van de betreffende trainer(s), maar gebeurt in en na overleg met de HJO.

Selectiespelers vanaf O13 kunnen maximaal 2 wedstrijden als reserve of invaller ingezet worden. Hierna moeten zij tenminste 2 (oefen)wedstrijden in de basis starten, desnoods in het tweede team van de betreffende leeftijdsgroep. Na 15 officiële wedstrijden in de A-categorie kan een speler niet meer uitkomen in de B-categorie.

Bij de O7 tot en met O12 wordt bij zowel selectieteams als niet-selectieteams een wisselbeleid toegepast waarin iedereen evenveel speeltijd krijgt. Hier kan in uitzonderlijke gevallen van worden afgeweken. Ook hier moet de trainer de speeltijd registreren en bij

een gespeelde wedstrijd het tekort aan gegunde speeltijd in de vorige wedstrijd(en) compenseren. De trainer heeft ten alle tijde de vrijheid om in een wedstrijd af te wijken van een gelijke speeltijd per speler. Echter dient dit in de aankomende wedstrijden rechtgetrokken te worden, zodat aan het eind van het seizoen alle spelers ongeveer gelijke speeltijd hebben gehad.

Aanvullen van een team bij afmeldingen (te weinig spelers)

Van de begeleiding van een team wordt verwacht dat het team met voldoende spelers aantreedt. Van de spelers van het team wordt verwacht dat zij, bij verhindering, de begeleiding tijdig op de hoogte stellen, zodat deze (eventueel) voor aanvulling kan zorgen.

Voor deze aanvulling gelden de volgende regels:

- De speler dient spelend lid te zijn van DoCoS;
- Bij aanvulling van selectieteams bepaalt de hoofdtrainer de keuze;
- De speler dient van dezelfde leeftijdsgroep te zijn (of jonger). De voorkeur gaat daarbij uit naar een speler uit een lager team binnen de leeftijdsgroep, zodat hij zich hierdoor kan ontwikkelen;
- De speler dient onder zijn eigen naam op het wedstrijdformulier te staan;
- De begeleiding van het eigenlijke team dient ervan op de hoogte te zijn en toestemming gegeven te hebben, op deze manier kan gedrag en/of prestatie beloond worden.

Opleiden in plaats van “alleen maar winnen”

Het gaat om ontwikkelen in het leren winnen (daarbij is onlosmakelijk gekoppeld dat verliezen en gelijk spelen ook prima kunnen zijn vanuit het aspect ontwikkelen=winst boeken in leren voetballen. Winnen is geen doel op zich! Wel is het uiteraard de bedoeling van het voetbalspel om te winnen. Dat zit immers in het spel opgesloten.

Jeugscheidsrechters (jeugd fluit jeugd)

Spelers vanaf O16 zijn verplicht om een wedstrijd te fluiten van jongere teams. Daarmee wil DoCoS de oudere jeugdspelers ervaring laten doen met het begeleiden van wedstrijden. Dit is goed voor de clubbinding, het gedrag en de ontwikkeling van oudere jeugdspelers. De trainer of de teammanager vraagt aan de spelers wie er een wedstrijd wil fluiten. Meldt niemand van de spelers zich vrijwillig dan wordt er een speler door de trainer of de teammanager aangewezen. Ook kan er door de trainer of teammanager een lijst bijgehouden of opgesteld worden met betrekking tot het fluiten. De aangewezen speler of de speler die aan de beurt is, is verplicht om de wedstrijd te fluiten. Als een speler niet komt dan wordt hij disciplinair gestraft en zal deze speler de eerstvolgende wedstrijd van zijn eigen team niet mogen spelen. De speler zal de wedstrijd op de bank bijwonen. Een week later zal deze speler zijn te fluiten wedstrijd alsnog moeten inhalen. Mocht deze speler weer niet komen, dan wordt de speler wederom disciplinair gestraft en mag hij weer geen wedstrijd spelen. Enzovoort. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat een trainer, teammanager of ouder/verzorger het begeleiden van een wedstrijd van een speler overneemt.

Keeperstrainers

Om de kwaliteit en ontwikkeling van jeugdkeepers te bevorderen, zijn er bij DoCoS ook keeperstrainers. Jeugdkeepers van selectieteams zijn verplicht deze trainingen te volgen.

Keepers van niet- selectieteams worden gestimuleerd om ook van keeperstraining gebruik te maken.

Gediplomeerde jeugdtrainers

Om het voetbalniveau binnen DoCoS te verhogen, wil DoCoS graag met gekwalificeerde jeugdtrainers werken. Zeker bij de selectieteams. Voor de overige jeugdteams wil DoCoS het liefst trainers die bereid zijn om een cursus te volgen. Dit kan een eigen, interne cursus zijn of een opleiding tot trainer via het opleidingscentrum van de KNVB. DoCoS is ook bereid om trainers daarin te faciliteren en ondersteunen.

Trainersoverleg

DoCoS verwacht van de trainers dat zij deelnemen aan het trainersoverleg met de HJO. Het doel van het trainersoverleg is de kwaliteit en uniformiteit en de wijze van trainen en coachen met elkaar blijvend te verbeteren.

Onderwerpen die in dit overleg worden besproken:

- Trainingen: organisatorisch/technisch inhoudelijk, omgang spelers, sfeer in de groep etc.
- Wedstrijden: tactiek, wisselproblematiek, ongewenst gedrag van ouders/verzorgers, etc.
- Divers: voetbaltechnische onderwerpen: bijvoorbeeld trainingsopbouw per leeftijdscategorie, speelwijze, oefenstof/methodische opbouw, doorstroming etc.

Tijdens wedstrijden

Tijdens wedstrijden gedragen trainers, begeleiders en spelers van DoCoS zich positief en respectvol richting de tegenpartij, scheidsrechter, assistent-scheidsrechters en anderen. Ook ouders/verzorgers gedragen zich positief en respectvol langs de lijn en onthouden zich van negatief commentaar op scheidsrechter, assistent-scheidsrechters, trainer van de tegenpartij, spelers en eventueel anderen. Uiteraard mogen ouders/verzorgers hun kinderen altijd positief aanmoedigen, maar onthouden zich van het coachen van de spelers. De enige die langs de lijn coacht, is de trainer van het team. Wanneer het team meerdere trainers of begeleiders heeft, dan coacht er maar één het team tijdens de wedstrijd, althans wordt ervoor gezorgd dat er altijd maar één trainer aan het woord is. Wanneer meerdere mensen namelijk tegelijkertijd gaan coachen, zorgt dat alleen maar voor verwarring en onduidelijkheid bij de spelers. Het spreekt voor zich dat coaching **altijd** op positieve wijze moet geschieden.

Tijdens wedstrijden is het **niet** toegestaan dat andere personen dan de reservespelers, eventueel geblesseerde spelers en eventuele andere trainers/begeleiders van het team, zich in de dug-out bevinden.

Verklaring omtrent gedrag

Trainers en andere begeleiders binnen de jeugd van DoCoS moeten in bezit zijn van een geldige Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). DoCoS vraagt aan alle vaste vrijwilligers en VOG. Reden hiervoor is dat DoCoS alle jeugdleden een veilige plek wil bieden. De VOG houdt in dat er een screening wordt gedaan of een vrijwilliger kan worden belast met de zorg voor minderjarigen.